

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10-05-2985 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

בפני כב' השופטים: צבי סגל, סגן נשיא – אב"ד, משה יועד הכהן ובן ציון גרינברגר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שלומית בן יצחק מפרקליטות מחוז י-ם

נגד

הנאשם גאזי כנען (עציר), ת"ז 026409003
ע"י ב"כ עו"ד לאה צמל ועו"ד וויסאם לידאווי

גזר דין

1. הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בביצוע העבירות הבאות: רכישת נשק והחזקה בו שלא כדין, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: "החוק"); נשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק; וניסיון רצח – לפי סעיף 305(1) לחוק.

2. בגדר הכרעת הדין פורטו, בהרחבה, הנסיבות בעטיין הורשע הנאשם כאמור, ומשכך אין צורך לשוב ולפרטן בשנית.

בקצירת האומר יצוין, כי במועד כלשהו בתחילת שנת 2009 רכש הנאשם אקדח מסוג FN פאראבלום (להלן: "האקדח"), בתמורה לסך של 14,000 ₪. מאז הרכישה, החזיק הנאשם את האקדח ללא היתר כדין.

ביום 16.3.10, בהיותו בשכונת ראס-אל-עמוד בירושלים, נשא הנאשם את האקדח הנ"ל בכליו. במהלך שהייתו באזור, פגש הנאשם את איהאב עשור (להלן: "איהאב"), שתיווך בינו לבין מוכר האקדח. במהלך השיחה שנקשרה בין השניים הראה הנאשם לאיהאב את האקדח ואמר לו כי הוא עומד לירות בו ובמסתערבים. בסמוך לאחר מכן, ביקש הנאשם מאדם נוסף שעבר בסמוך, לוואי עומר עבד אל רחמן (להלן: "לוואי"), להתלוות אליו,

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10-05-2985 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

והשניים הסתתרו מאחורי גדר אבן וצפו על מספר שוטרים שהיו מוצבים בקרבת מקום נוכח הפרות סדר באזור. או-אז, ירה הנאשם לעבר השוטרים שש יריות מטווח קצר.

כתוצאה מהירי נפגע אחד השוטרים, אייל סמרל (להלן: "השוטר"), בכף ידו ונזקק לטיפול רפואי.

מיד לאחר הירי נמלטו הנאשם ולוואי מהמקום והנאשם פעל להסתרת האקדח ששימש לירי.

כמפורט בהכרעת הדין, מרבית העובדות היו מוסכמות על הצדדים ועיקר המחלוקת סבה על כוונתו של הנאשם עת ירה לעבר השוטרים – האם מתוך ניסיון לרוצחם או שמא, כגרסת ההגנה, אך מתוך כוונה לחבול בגופם כדי להסיר בכך מעל הנאשם כל חשד שהוא משתף פעולה עם כוחות הביטחון הישראלי.

לאחר בחינת הראיות נקבע, כי גרסת הנאשם לפיה היריות נורו לאוויר ולא לכיוון פלג גופם העליון של השוטרים נדחתה, בהיותה גרסה כבושה, שנולדה לראשונה אך בין כותלי בית המשפט, וכי לא נמצא לכבישתה הסבר מספק כלשהו.

משנמצא כי עובר למעשה גמלה בלבו של הנאשם החלטה לירות על-מנת לפגוע בשוטרים, ובהתחשב במספר הכדורים שנורו, מהלך הירי, הכיוון לפלג הגוף העליון, והימצאות פגעי ירי סמוך למקום הימצאם של השוטרים במרפסת הבית, הורשע הנאשם, בנוסף לעבירות בהן הודה, גם בעבירה של ניסיון לרצח.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10-05-2985 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

3. במסגרת הראיות לעונש הגישה המאשימה את הרישום הפלילי של הנאשם (ת/א/1), ממנו עלה כי הוא הורשע בשנים 1999 ו-2003 במספר עבירות רכוש ועבירות על חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

4. במסגרת פרשת ההגנה לעונש העיד אחי הנאשם, לא בטרם ביקשה באת-כוח הנאשם, עו"ד צמל, כי עדותו תישמע בדלתיים סגורות, אף שלא בנוכחותה, וללא נוכחות הנאשם עצמו. ב"כ המאשימה הסכימה לכך ובית המשפט נעתר לבקשה ושמע את עדות האח בדלתיים סגורות. בנוסף, הגישה הסנגוריה מכתב מטעם עמותת "אלעד", בה עבד הנאשם קודם לעבודתו האחרונה בממכר מוצרי מזון.

5. הנאשם, בן 38, נשוי לאזרחית ירדנית ואב לארבעה ילדים בגילאים שונים.

6. בסיכומיה לעונש עמדה באת-כוח המאשימה על חומרת העבירות אותן ביצע הנאשם, ובראשן העבירה של ניסיון לרצח. עבירות אלו, כך הדגישה, חמורות כל אחת לעצמה, לא-כל-שכן בהצטברותן, ובייחוד על רקע המניע הלאומני לביצוען והעובדה כי היריות שירה הנאשם כוונו כלפי אנשי כוחות הביטחון האמונים על אכיפת החוק והסדר.

לא-זו-אף-זו, הירי לעברו של השוטר בוצע מטווח קצר ביותר, כ-15 מ', והפגיעה שנגרמה בידו, אף שאינה קטלנית, הינה וודאית קשה. עוד הפנתה לתקופה הארוכה בה החזיק הנאשם את הנשק ברשותו.

בנסיבות אלו, כך טענה באת-כוח המאשימה, אין ליתן את הבכורה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, שכן אלו חייבות לסגת מפני שיקולים אחרים בגזירת הדין, ובראשם -

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10-05-2985 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

שיקול ההרתעה. עברו הפלילי של הנאשם אף הוא אינו נוטה לו חסד, שעה שלא למד מטעויות העבר וחלף שיקומו שב לשדה הפלילי.

לסיכום, עתרה ב"כ המאשימה, עו"ד בן יצחק, להשית על הנאשם עונש שיכלול בחובו מאסר בפועל לתקופה דו-ספרתית, מאסר על-תנאי ופיצוי לשוטר שנפצע.

7. בסיכומיה לעונש הטעימה באת-כוח הנאשם, עו"ד לאה צמל, כי אין להוציא את המעשים בהם הורשע הנאשם מההקשר בו הם בוצעו, קרי: מצוקתו של הנאשם על רקע חשדות האוכלוסייה באזור מגוריו כי הוא משתף פעולה עם גורמי הביטחון הישראלי. מצב זה הוביל גם לצורך בנשיאת אקדח בכל עת על-ידי הנאשם. לדבריה, אף שאין להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם, הרי לפי שהמניע האידיאולוגי הרגיל בעבירות כגון דא נעדר מהן, נחלש גם משקלו של שיקול ההרתעה, ומשכך לא נדרש להטיל על הנאשם עונש חמור ומרתיע.

לא-זו-אף-זו, אף שהנאשם הורשע בעבירה של ניסיון רצח, הרי שבעולה מנתוני השטח, היינו: מיקומה של הפגיעה בידו של השוטר, שאינה איבר גוף פנימי חיוני, מוכיחים כי המעשים בהם הורשע מצויים בחלקה התחתון של הסקאלה, "על השוליים הכי קרובים, לאותו גרם חבלה...." (עמ' 37 לפרוט', ש' 6).

ככל שמדובר בעבירה של נשיאת נשק, הדגישה באת-כוח הנאשם, כי אף שהנאשם החזיק את הנשק ברשותו תקופה ארוכה, לא נעשה בו כל שימוש קודם לאירוע בו הורשע בתיק זה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10-05-2985 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם ציינה באת-כוחו, כי הנאשם איבד את מטה לחמו – שלא באשמתו - קודם לאירוע מושא ההרשעה, ונאלץ לעבוד בעבודות מזדמנות למחייתו ולמחיית בני משפחתו. עוד הפנתה לכך שאשת הנאשם וארבעת ילדיו, שהינם תושבים ירדנים, הגישו בקשת לאיחוד משפחות; אולם, ההליך הפלילי המתנהל נגדו סיכל את האיחוד המיוחל. לשיטת באת-כוח הנאשם, די בכך כדי להוות עונש כואב ומרתיע מבחינת הנאשם, ואין צורך להכביד עליו את הדין גם במישור הפלילי.

לסיכום, טענה באת-כוח הנאשם, כי מכלול הנסיבות מצדיק סטייה מרף הענישה המחמיר בעבירות בהן הורשע הנאשם, וכי רף הענישה ההולם במקרה דנן נאמד, למירב, במספר שנות מאסר בודדות בפועל.

8. בתמיכה לטיעוניהם, הגישו הצדדים פסיקה מתאימה, מזה ומזה.

9. הנאשם מימש את זכותו לחתום את משפט במילים הבאות: **"אני מביע חרטה על מה שעשיתי... הטעות שעשיתי, אני רציתי לנסות ולעשות את המכסימום כדי לתקן את הטעות שלי. היום אני משלם עבור מה שעשיתי, עבור הטעות שלי, אשתי, הילדים שלי, ואני. כבודו, אני יריתי פעם אחת ולא כפי שטענו. אני מבקש רחמנות של בית המשפט והקלה בעונש ולהתחשב במצבי ובמצב אשתי והילדים"** (עמ' 39 לפרוט', ש' 15 – 18).

10. אין צורך להכביר מילים בדבר חומרת מעשי הנאשם. המדובר במסכת אירועים שתחילתה ברכישה מתוכננת של נשק, המשכה בהחזקתו באזור מגורים במשך תקופה ארוכה, וסיומה בניסיון לרצח של שוטר, שהוצב באזור מגוריו של הנאשם, כדי לשמור על הסדר במקום. את הירי ביצע הנאשם לא כתוצאה מהתלהטות יצרים אלא תוך תכנון

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10-05-2985 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

מוקדם, בכוונה תחילה ובדם קר, בעוד הנאשם אורב לשוטרים מאחורי גדר וממתין לשעת כושר כדי לממש את תוכניתו הנפשעת. הנאשם אף לא הסתפק בירייה בודדת, אלא ירה מספר כדורים לעבר השוטרים.

11. עבירת הניסיון לרצח במקרה דנן הינה, אפוא, חמורה בטיבה ובנסיבותיה, זאת נוכח ביצועה מתוך מניע להרוג בדם קר שוטר יהודי, תוך תכנון מוקדם. למרבה המזל, לא הסתיים האירוע בתוצאה טראגית. אולם, נוכח מספר היריות, הטווח הקצר והאזור אליו כווננו, אך כפסע היה בין הפגיעה בכף ידו של השוטר לבין פגיעה קשה הרבה יותר, וחלילה אף קטלנית.

המסר האמור לצאת מפתחו של בית המשפט חייב להיות בהיר וחד משמעי, לפיו כל ניסיון לפגיעה בחיי אדם, יזכה לתגובה עונשית משמעותית וכואבת. כך ביחס לכל אדם, לא-כל-שכן, כאשר הנפגע נמנע על כוחות הביטחון, המשמש מגן ומחסה לכלל הציבור, וככזה, זכאי הוא להגנת החוק, דבר שיבוא לידי ביטוי בענישה הולמת של מי שמנסה לרצוח איש מרות, שוטר במשטרת ישראל.

12. המסוכנות הרבה שבמעשי הנאשם הינה בעצם החזקת כלי נשק, על כל המשתמע מכך, ובעשיית שימוש בו בניסיון לקפד פתיל חיים של אדם אחר. גם בהנחה שהנאשם ובני משפחתו חוו קשיים רבים, כנטען על-ידי באת-כוחו, ואף בהנחה שהנאשם האמין שבירי לעבר השוטרים יהיה כדי להגן על עצמו מפני האוכלוסייה הסובבת אותו, אין בכך כדי למזער את החומרה הגלומה בדרך הפעולה בה נקט, היינו: ניסיון ליטול חיי אדם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 10-05-2985 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

13. נקודת המוצא בענישה בעבירה דנן הינה העונש המרבי שנקצב בצדה, היינו – עשרים שנות מאסר, זאת בשל ההגנה על ערך קדושת חיי אדם, הדוחק לקרן זווית את נסיבותיו האישיות של הנאשם. סבורים אנו, כי ראוי והולם להשית על הנאשם עונש חמור במיוחד, זאת משיקולים של גמול, הוקעת המעשה הנלוז, הרתעה והגנה על ביטחון הציבור מפני הסיכון הממשי הנשקף מהנאשם.

14. בעובדה כי במעשיו של הנאשם יש כדי לסכל את הליך איחוד המשפחות בו החלה משפחתו אין כדי להצדיק כל הקלה בעונשו, שהרי הנאשם היה מודע לאפשרות זו עוד קודם למעשיו, ועל כן אין לו להלין אלא על עצמו. בנוסף לכך, אין מדובר בסנקציה עונשית כלשהי אלא בפעולה מנהלית הנסמכת על שיקולים של בטחון המדינה והציבור. גם עברו של הנאשם אינו יכול להועיל לו, שעה שכאמור אין זו העבירה הראשונה אותה ביצע, ובעברו שתי הרשעות, אף כי לא בעבירות אלימות או נשק.

יחד-עם-זאת, ואף שמשקלן נמוך, אין להתעלם כליל מנסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שפורטו בהרחבה על-ידי באת-כוחו, ובכללן גילו המתקדם והיותו אב לארבעה ילדים, כמו גם החרטה אותה הביע על מעשיו. נסיבות אלו הן שהביאונו לכך שלא למצות עם הנאשם את העונש המרבי הקבוע בחוק לעבירת ניסיון לרצח (20 שנות מאסר), זאת אף מבלי להזכיר את העבירות הנוספות של רכישת נשק והחזקה בו (שעונשה המרבי הוא 7 שנות מאסר) ונשיאת נשק (שעונשה המרבי הוא 10 שנות מאסר).

15. בהתחשב בכל אלה, ובמידת האיזון הנדרשת בין האינטרסים המנוגדים, מזה ומזה, באנו לכלל מסקנה כי יש לגזור על הנאשם את העונשים כדלקמן:

בית המשפט המחוזי בירושלים

תפ"ח 2985-05-10 מדינת ישראל נ' כנען(עציר)

א. 13 שנות מאסר בפועל, החל מיום מעצרו בתיק זה (4.4.2010).

ב. 3 שנות מאסר על-תנאי, שלא יבצע תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה כלשהי מסוג פשע.

ג. פיצוי לשוטר אייל סמרל, בסך 7,500 ₪, שישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.12.11.

הודעה לנאשם זכותו לערער תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, ג' חשוון תשע"ב, 31 אוקטובר 2011, בנוכחות הנאשם, באת כוחו עו"ד צמל וב"כ המאשימה עו"ד שוהם.

בן ציון גרינברגר, שופט

משה הכהן, שופט

צבי סגל, שופט
[סג"נ - אב"ד]